

NIEZALEŻNE ZRZESZENIE STUDENTÓW

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W NIEZALEŻNYM ZRZESZENIU STUDENTÓW

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 21 marca 2024 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. poz. 424)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
4. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
5. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)
6. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)
7. Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 560 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 17)

1. PREAMBUŁA

Niezależne Zrzeszenie Studentów, mając na względzie dobro małoletnich, jak również fakt, iż wśród studiujących znajdują się osoby poniżej 18 roku życia, w celu dołożenia najwyższych starań w związku z ochroną praw osób szczególnie narażonych na czynniki zewnętrzne, niniejszym sporządza dokument zapewniający pełną, kompleksową troskę o interesy małoletnich w związku z ich udziałem w strukturach organizacyjnych oraz inicjatywach organizowanych przez NIS.

Przez czterdzieści pięć lat swojej działalności, NIS stał na straży praw człowieka i obywatela, demokracji oraz kultury dbałości o dobro społeczeństwa. Przez ostatnie cztery dekady, właściwe organizacje uczelniane regularnie tworzyły inicjatywy integracyjne skierowane do wszystkich studentów, w tym także studentów, którzy nie ukończyli jeszcze pełnoletności. Mając na uwadze fakt, iż władze Rzeczypospolitej Polskiej zdecydowały się na objęcie szczególną troską dobra osób małoletnich – czego wyraz stanowi ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – Niezależne Zrzeszenie Studentów, zgodnie ze swoimi najlepszymi praktykami, dąży do ochrony praw wszystkich studentów, niezależnie od ich płci, rasy, religii czy – w tym przypadku – wieku.

Niezależne Zrzeszenie Studentów żywi nadzieję, iż realizacja niniejszych Standardów umożliwi kompleksową dbałość o prawa studentów i osób niepełnoletnich angażujących się w działalność organizowaną przez NIS.

2. DEFINICJE

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- 1) Małoletnim – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia
- 2) Członków stowarzyszenia – należy przez rozumieć każdą osobę, która posiada formalny status członka Niezależnego Zrzeszenia Studentów
- 3) Kadre Zarządzającą – należy przez to rozumieć władze naczelne Niezależnego Zrzeszenia Studentów;
- 4) NIS – Niezależne Zrzeszenie Studentów z siedzibą w Warszawie;
- 5) Rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka;
- 6) Opiekunie prawnym małoletniego – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 7) Przemocy fizycznej – należy przez to rozumieć każde działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie i inne kary cielesne;
- 8) Przemocy seksualnej – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego

(np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm).

- 9) Przemocy psychicznej – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic niewarty, zły, niekochany, niechciany, zagrożony i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokajają potrzeby innych;
- 10) Zaniechanie – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia, nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i trudności w rozwoju;
- 11) Przemocy – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste małoletnich, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 12) osobie stosującej przemoc – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemoc;
- 13) świadku przemocy – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy lub widziała akt przemocy;

3. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. poz. 1606).
2. Niniejsze Standardy mają zastosowanie w szczególności w sytuacjach, gdy działalność Niezależnego Zrzeszenia Studentów obejmuje działania obok podstawowej działalności stowarzyszenia, skierowane do osób małoletnich, takie jak: wyjazdy integracyjne oraz działania projektowe, które adresowane są do osób, które nie ukończyły 18 roku życia.
3. Nadzór nad przestrzeganiem niniejszych Standardów sprawują zarządy właściwych organizacji uczelnianych NIS, organizujących przedsięwzięcia z udziałem osób małoletnich.
4. Niniejsze standardy zostają upublicznione dla członków NIS, w sposób zwyczajowo przyjęty przez poszczególne Organizacje Uczelniane NIS.

4. SZCZEGÓŁOWE ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Małoletni i członkowie stowarzyszenia znają „Standardy ochrony małoletnich”, a dokument jest dostępny i upowszechniony w sposób zwyczajowo przyjęty dla organizowanego przedsięwzięcia.
2. Członkowie, współpracownicy oraz osoby uczestniczące w działaniach NIS współtworzą i gwarantują bezpieczne oraz przyjazne środowisko podczas organizowanych przedsięwzięć.
3. Niezależne Zrzeszenie Studentów zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

4. Niezależne Zrzeszenie Studentów, na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich, zapewnia skuteczną ochronę małoletnim.
5. W Niezależnym Zrzeszeniu Studentów wzmocnione jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami.
6. Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.
7. Organizacja uczelniane Niezależnego Zrzeszenia Studentów monitorują i okresowo weryfikują zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.
8. Członkowie Niezależnego Zrzeszenia Studentów skierowani do pracy z małoletnimi gwarantują odpowiednie przeszkolenie i przygotowanie do pełnienia tego typu funkcji.
9. Członkowie Stowarzyszenia, o których mowa w ustępie 8, przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się ze niniejszymi Standardami ochrony małoletnich.
10. Członkowie Niezależnego Zrzeszenia Studentów dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w Stowarzyszeniu lub na imprezie organizowanej lub współorganizowanej przez Stowarzyszenie.
11. W komunikacji z małoletnimi członkowie NIS zachowują spokój, cierpliwość i szacunek. Okazują też zrozumienie dla trudności i problemów małoletnich.
12. Członkowie NIS reagują wg. zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki, uwzględniając procedury bezpieczeństwa, na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy.

13. Członkowie NIS dają małoletniemu prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania zgodnie z zasadami dobrego wychowania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez członka stowarzyszenia.
14. Komunikacja z małoletnimi prowadzona przez członków NIS jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
15. Członkowie NIS nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają małoletniego.
16. Starają się trudne sytuacje rozwiązywać podczas rozmów indywidualnych z małoletnim, unikają publicznego wytykania błędów, nie wyzywają, nie wyśmiewają.
17. Członkowie NIS nie grożą małoletniemu, wyrażają dezaprobatę wobec jego zachowania w sposób niewłaczający godności i poczuciu jego własnej wartości.
18. Członkowie NIS słuchają uważnie małoletniego, udzielają mu odpowiedzi adekwatnych do danej sytuacji. W relacjach z małoletnim stosują zasady pozytywnej komunikacji.
19. Członkowie NIS stosują zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania małoletniego, tj. krytykują małoletniego w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
20. Członkowie NIS w sytuacji wymagającej interwencji wobec małoletniego mówią wyraźnie, starają się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymują z małoletnim kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajdują się blisko drugiej osoby, ale nie naruszają jej przestrzeni osobistej.

21. W rozwiązywaniu konfliktów stosują następujące zasady konstruktywnej komunikacji:

- a) nie oceniają;
- b) nie uogólniają, nie interpretują;
- c) oddzielają problem od osoby, wyrażają brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka;
- d) skupiają swoją uwagę na rozmówcy, koncentrują się na tym co mówi;
- e) okazują rozmówcy szacunek;
- f) upewniają się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę;
- g) wysłuchują małoletniego;
- h) udzielają informacji zwrotnych.

22. W komunikacji z małoletnim podczas rozwiązywania konfliktów wystrzegają się:

- a) osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi;
- b) błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby);
- c) niewłaściwego zrozumienia intencji małoletniego – partnera rozmowy;
- d) niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.

23. W procesie rozwiązywania konfliktu, członkowie NIS dbają o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u małoletniego poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.

24. Karanie małoletnich stosują rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich.
25. Metody dyscyplinowania małoletnich nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej małoletniego (zakaz stosowania kar fizycznych).
26. Karząc małoletniego za naganne/niewłaściwe zachowania, członkowie stowarzyszenia stosują środki zgodnie z prawem przewidziane do oddziaływania na sferę behawioralną małoletniego.
27. Członkowie NYS nie stosują żadnej formy przemocy wobec małoletniego, np. takiej jak:
  - a. zabieranie i niszczenie rzeczy;
  - b. oddziaływanie cielesne;
  - c. popychanie;
  - d. ograniczenie swobody ruchu;
28. Formy przemocy wobec małoletnich opisane w ust. 7 powyżej obejmują również wszelkie formy oddziaływania psychicznego na małoletniego.
29. Każdy członek NYS w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego jest zobowiązany podjąć działania zapewniające małoletniemu pomoc i bezpieczeństwo, a gdy zaistnieją do tego uzasadnione podstawy do zawiadomienia odpowiednich organów publicznych.

5. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Niezależne Zrzeszenie Studentów uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych zapewnia ochronę jego wizerunków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Niniejsze standardy obowiązują w Niezależnym Zrzeszeniu Studentów od dnia 6 sierpnia 2024 r.